

Kompetencje, pasja, współpraca

– receptą na sukces

Tomasz Gogacz

Analizując wyniki zewnętrznego egzaminu gimnazjalnego w latach 2003-2006 w Publicznym Gimnazjum nr 13 w Radomiu, możemy postawić tezę, że są one wysokie i stabilne. Plasują tym samym szkołę powyżej średniej miasta Radomia, województwa mazowieckiego i kraju. W ostatnim,

2006 roku, średnia liczba punktów uzyskanych z obu części egzaminu wyniosła 64,74 i jest wyższa o 3 punkty od średniej mazowieckiej i o prawie 10 punktów od średniej krajowej (patrz tabela).

Wyniki egzaminów gimnazjalnych										
Rok szkolny	PG13		Radom		Warszawa		Mazowsze		Polska	
	GH	GM	GH	GM	GH	GM	GH	GM	GH	GM
2002/2003	37,20	30,40	34,65	28,97	36,06	29,72	33,69	28,22	31,83	25,75
2003/2004	30,73	30,01	28,66	26,94	32,57	29,63	28,78	26,49	28,78	26,49
2004/2005	39,69	31,46	34,75	25,37	37,72	28,95	34,47	25,38	39,64	31,32
2005/2006	35,23	29,51	32,5	25,97	35,64	28,98	32,4	25,24	32,41	25,24

Wyniki zewnętrznego egzaminu gimnazjalnego dają satysfakcję. Numer szkoły nie okazał się pechowy. Usytuował naszą placówkę w czołówce radomskich gimnazjów.

Czy istnieje recepta na sukces?

Na pewno nie ma jednej. Ważne są możliwości intelektualne, wiedza i umiejętności przyjmowanych do szkoły uczniów (większość stanowią bardzo dobrze przygotowani do kontynuowania edukacji absolwenci PSP nr 34). Istotna jest promocja szkoły (zdobywamy wielu sojuszników w środowisku

lokalnym), a także inne czynniki, których analizy dokonam w niniejszym artykule.

Wyniki szkolnej ankiety wskazują, że najczęstszą przyczyną wyboru naszej szkoły przez uczniów jest przekonująca oferta edukacyjna szkoły (58%) i wysoki poziom nauczania (53%).

Można zatem postawić tezę, że „szkoła nauczycielem stoi”. W PG nr 13 pracuje obecnie 83 nauczycieli, którzy z pasją wykonują swój zawód. Ich wychowankowie pochodzą z różnych środowisk śródmieścia Radomia, a około 30% dzieci wymaga dodatkowej opieki ze względu na trudną sytuację społecz-

na. Do szkoły przyjmowane są, przede wszystkim, dzieci z obwodu szkolnego. Oprócz tego każdego roku ponad 100 uczniów spoza rejonu szkoły jest zainteresowanych nauką w PG nr 13. Trzeba podkreślić, że z reguły większość z nich może się poszczycić wysokimi wynikami nauczania.

„Musicie od siebie wymagać, nawet gdyby inni od was nie wymagali”

Od samego początku nauczyciele uświadamiają swoim wychowankom sens słów motta umieszczonego w holu głównym budynku: *Musicie od siebie wymagać, nawet gdyby inni od was nie wymagali* (Jan Paweł II). Nauczyciele stawiają wysokie wymagania przede wszystkim sobie, dlatego szczególnie dbają, aby w przyjaznej atmosferze efektywnie nauczać, rozwijać u uczniów kreatywność i samodzielność. Starają się być wrażliwi na problemy podopiecznych. Dobre efekty przynoszą działania szkolnego programu Indywidualnej Opieki Profilaktycznej „Leśniczówka”. W ramach tego projektu nauczyciele indywidualnie współpracują z dziećmi sprawiającymi kłopoty wychowawcze i mającymi problemy w nauce. Nauczyciel-opiekun pomaga swemu wychowankowi w przygotowaniu się do lekcji, w rozwiązywaniu problemów osobistych, wspiera, inspiruje do aktywności.

Dla uczniów z trudnościami szkoła ma bogatą ofertę: indywidualne konsultacje nauczycieli, wyrównawcze zajęcia pozalekcyjne, poziomowe nauczanie matematyki i języków obcych – oto niektóre z nich.

PG nr 13 stara się być szkołą bezpieczną i przyjazną dla wszystkich uczniów. Wprowadzony jest tu system monitoringu wizyjnego. Relacje między uczniami i wychowawcami są więcej niż dobre. Ich ocena w pięciopunktowej skali wynosi według uczniów 4,3. Jeszcze wyżej ocenili je rodzice.

Wyzwolić aktywność młodzieży

Młodzież może rozwijać swoje zainteresowania na zajęciach prężnie działających kół przedmiotowych, ale też ekonomicznych, ekologiczno-turystycznych, żeglarskich, tanecznych, muzycznych, szachowych. Spełniły się nasze marzenia, przy szkole została wybudowana hala sportowa z widownią, co stwarza dogodne warunki do realizacji różnorodnych zajęć sportowych, chociażby piłki nożnej dziewcząt. Nasi uczniowie zdobywają laury, osiągają liczne sukcesy. Rokrocznie mamy finalistów i laureatów w konkursach przedmiotowych oraz w prestiżowych zawodach ogólnopolskich: ekonomicznych, ekologiczno-przyrodniczych, artystycznych, sportowych, dziennikarskich, turystycznych. Od lat uczniowie zgłębiają tajniki wiedzy ekonomicznej, realizując program zajęć pozalekcyjnych „Pakiet wrześnieowy”. Młodzież działa w swojej wirtualnej firmie – rejestruje ją, zaciąga kredyt, reklamuje swoje produkty, liczy zyski lub straty. Ta edukacja przynosi plony. Rozwija się wolontariat. W ostatnim roku uczniowie jednej z klas, harcerze, w ciągu weekendów pomagali przy pakowaniu towarów w hipermarketach, zbierając fundusze na organizację warsztatów profilaktycznych. Inna grupa, zrzeszona w szkolnym Klubie LOP „Leśniczówka”, wygrała grant z funduszu ochrony środowiska „Nowa szansa”.

Integracja wokół wspólnych działań

Bez zaangażowania nauczycieli i ich wielkiej pasji gimnazjum na pewno nie miałyby tytułu osiągnięć. Pasja pedagogów jest zaraźliwa, udziela się uczniom i rodzicom. Kiedy 27 października 2005 roku przeżywaliśmy wspólnie potrojną uroczystość: nadanie szkole imienia Polskich Noblistów, poświęcenie sztandaru ufundowanego przez Radę Rodziców i oficjalne otwarcie nowej hali sportowej, czuliśmy więc zarówno z podopiecznymi, jak i ich rodzicami – była to uroczystość nas wszystkich. Takich egzaminów zdaliśmy już bardzo wiele. Warto przypo-

mnąć zdobycie w roku 2003 przyznawanego przez Fundację Centrum Edukacji Europejskiej i „Gazetę Wyborczą” tytułu „Szkoła z klasą”. W ramach tego projektu realizowaliśmy następujące zadania: *Szkoła dobrze uczy każdego ucznia, Szkoła ocenia sprawiedliwie, Szkoła uczy myśleć i rozumieć świat, Szkoła rozwija społecznie, uczy wrażliwości, pomaga uwierzyć w siebie, tworzy dobry klimat, Szkoła przygotowuje do przyszłości*.

Wiele uwagi poświęcamy projektom interdyscyplinarnym. Przykładem takich działań są doroczne „Radomskie Debaty Matematyczne” i warsztaty matematyczne dla uczniów szkół podstawowych. Podczas tych ostatnich gimnazjaliści wchodzą w rolę nauczycieli matematyki. Podobny projekt, pod nazwą „Edukacja ekologiczna najmłodszych”, koordynuje nauczycielka biologii.

Przykładem wielkiego przedsięwzięcia szkolnego były „Dni Europejskie”, od dwóch lat obchodzone pod hasłem „Dzień Polskiej Niezapominajki”. Motto ostatniej, tegorocznej akcji brzmiało: *Nie zapomnieć, czyli dać dowód pamięci*. Nie zapominamy zatem o polskiej tradycji, kulturze, krajobrazie. Nie musimy mieć dodatkowych lekcji patriotyzmu, bo nauczyciele realizują te treści na różnych poziomach w codziennej praktyce, począwszy od realizacji widowisk historycznych (spektakl „O Niepodległą”), przez Dzień Kultury Chrześcijańskiej, po wspaniałe akcje charytatywne (mamy laureatkę konkursu „Ośmiu Wspaniałych”).

Uczniowie od dwu lata uczestniczą w projekcie „Adopcja serca”, umożliwiając tym samym ukończenie szkoły trojgu dzieciom z misji Doume w Kamerunie. Pięćdziesięciu młodych wolontariuszy pomaga w przeprowadzeniu balu integracyjnego organizowanego pod patronatem Prezydenta Miasta Radomia. Doceniamy też znaczenie edukacji obywatelskiej. Wzięliśmy udział w ogólnopolskich akcjach „Europa w szkole” i „Młodzi głosują”. Dajemy szerokie uprawnienia samorządowi uczniowskiemu, który decyduje w powszechnym głosowaniu o wyborze nauczycieli-opiekunów, przeprowadza

szkolne akcje, np. „Dzień elegancji”, organizuje zabawy i dyskoteki szkolne, działa w Parlamencie Młodzieży Miasta Radomia.

Chcemy, aby nasi wychowankowie byli otwarci na świat, naukę i kulturę

Nauczycielom języka angielskiego zawdzięczamy międzynarodową współpracę w ramach projektu Socrates – Comenius. W maju 2006 przeżywaliliśmy wizytę szkół partnerskich z Francji, Wielkiej Brytanii i Niemiec. Łącznie odwiedziło nas 12 uczniów i 10 nauczycieli. Goście i nasi uczniowie pracowali w wielonarodowych grupach nad projektem „Wspomnienia 11 września”. Owocem tej współpracy było nagranie muzyczne, kolaż plastyczny oraz spektakl teatralny (ten ostatni jeszcze w fazie realizacji).

Z inicjatywy nauczycieli szkoła firmuje organizację licznych konkursów międzyszkolnych, powiatowych i regionalnych. „Nastolatki wiersze piszą”, „Mówimy wiersze Polskich Noblistów”, „Czwarta władza w szkole”, „Napój cieniasty, czyli spotkania z Leśmianem”, „Radomski Konkurs Literacki”, „Historyczny Konkurs – Radomski Czerwiec 1976”, „Z mapą dookoła świata” – to tylko część z nich.

Od ubiegłego roku działa u nas komitet organizacyjny międzynarodowego konkursu „Mathematiques sans frontieres”. Od pięciu lat nauczycielka chemii i fizyki(!) prowadzi chór szkolny „Mała Rodzina” i zespół muzyczny „Falami”, które mają na koncie niezwykle osiągnięcia – nagranie własnej płyty „Kolęda Ziemi”, liczne koncerty charytatywne dla dziecięcego ho-

spicjum czy występ poprzedzający koncert znanej grupy rockowej IRA.

Trudno przecenić wpływ tych działań na aktywizowanie młodzieży, ale warto dostrzec także inne ich aspekty. Otóż, wszyscy nauczyciele, organizatorzy tych imprez, pozyskują środki od sponsorów, promują szkołę w środowisku lokalnym, są wreszcie dla swoich wychowanków wzorem sprawnego, skutecznego działania.

Nasze początki...

Był rok 1998, nieduża Publiczna Szkoła Podstawowa nr 16 w Radomiu po wielu latach starań opuściła swój stary przedwojenny budynek, w którym jeszcze palono w piecach, i przeniosła się na drugą stronę ulicy. Zmiana adresu z ul. 25 czerwca 68 na ul. 25 czerwca 19 zapoczątkowała wielkie zmiany. Zajęliśmy budynek zwrócony gminie miasta Radomia przez Wydział Ekonomii Politechniki Radomskiej, który miał w tym miejscu swoją tymczasową siedzibę przez prawie 30 lat. Rozpoczął się remont generalny.

Poculiśmy skrzydła u ramion. Tyle działo się wokół! Reforma oświaty wprowadziła nowy szczebel edukacji – gimnazjum.

W roku szkolnym 1999/2000 rozpoczynają naukę nasi pierwsi gimnazjaliści...

Udało się w moim zespole obudzić ducha szlachetnej rywalizacji

ale przede wszystkim asertywnej współpracy. Nauczyciele potrafią działać w grupach zadaniowych i osiągają sukces dzięki

temu zbiorowemu wysiłkowi. To należy uznać za najważniejsze źródło większości osiągnięć. Myślę także, że umiejętnie stosowane przeze mnie bodźce motywujące nauczycieli przyczyniają się do wyzwolenia twórczej energii. Przyznam nawet, że miewam niekiedy problem z nadmiarem bogactwa pomysłów i inicjatyw moich nauczycieli. Od chwili powołania mnie na stanowisko dyrektora staram się kreatywnie wykorzystywać rozwój zawodowy nauczycieli oraz nasze dążenie do samorealizacji w tym pięknym zawodzie.

Rozwój szkoły to wieloaspektowy proces zmian, którego celem i kierunkiem działań jest ciągłe doskonalenie się. Moim mottem jest zasada „Myśleć dużymi kategoriami – działać małymi krokami”, zgodnie z wytyczonymi celami i misją szkoły.

Wyniki egzaminów zewnętrznych, w kontekście wszystkiego, o czym napisałem w niniejszym artykule, są więc sumą kompetencji nauczycieli, ich pasji i zaangażowania, umiejętnego motywowania uczniów do rozwijania samodzielności, otwartości na świat i innych, szeroko rozumianej współpracy i myślenia w kategoriach procesów, z których szczególnie istotnym jest ustawiczne doskonalenie. ■

Autor jest dyrektorem Publicznego Gimnazjum nr 13 w Radomiu

Prawdziwa wiedza to znajomość przyczyn.

Francis Bacon